

Ks. Stanisław Hałas SCJ

XXXIII SYMPOZJUM BIBLISTÓW POLSKICH W SZCZECINIE (1995)

XXXIII Sympozjum Biblistów Polskich miało miejsce w Szczecinie, we wspólnym gmachu Arcybiskupiego Seminarium Duchownego, w dniach 13—15 września 1995. Seminarium to zostało wybudowane przy wydatnej pomocy finansowej niemieckich katolików z diecezji w Bambergu, a trzeba wiedzieć, że więzy łączące obydwie diecezje sięgają XII wieku i biskupa św. Ottona z Bambergu, który jako misjonarz głosił ewangelię na tych ziemiach. Seminarium zostało poświęcone przez Ojca św. Jana Pawła II podczas jego pielgrzymki do Polski.

Tematyka Sympozjum była ściśle związana z ostatnim dokumentem Papieskiej Komisji Biblijnej *O interpretacji Biblii w Kościele*, wydanym dnia 15 kwietnia 1993 r. Dokument ten omawia w sposób systematyczny wszystkie metody i ujęcia, stosowane we współczesnej egzegezie biblijnej. Stąd jego wielkie znaczenie dla rozwoju nauk biblijnych i dlatego też ogólnopolskie Sympozjum Biblistów zajęło się właśnie jego tematyką.

Większość uczestników Sympozjum przyjechała do Szczecina już we środę 13 września po południu. Właściwe jednak prace Sympozjum rozpoczęły się dnia następnego, tj. 14 września, Mszą św. w kaplicy seminaryjnej. Koncelebrowali ją wszyscy kapłani uczestniczący w Sympozjum, a koncelebrze przewodniczył i homilię wygłosił Ordynariusz Diecezji Szczecińsko-Kamięńskiej arcybiskup Marian Przykucki. Nawiązywał do obchodzonego jubileuszu 50-lecia polskiej organizacji kościelnej na ziemiach zachodnich.

Otwarcia Sympozjum dokonał o godz. 9⁰⁰ ks. prof. dr hab. Ryszard Rubinkiewicz — aktualny Prezes Biblistów Polskich. Wygłosił on referat wprowadzający w tematykę obrad pt. *Nowe aspekty egzegezy biblijnej w świetle dokumentu Papieskiej Komisji Biblijnej o interpretacji Biblii w Kościele*. Podkreślił w nim wielką wartość dokumentu polegającą na bardzo pozytywnej prezentacji wszystkich metod i ujęć egzegetycznych, poczynając od klasycznej już metody historyczno-krytycznej. W Dokumentie Papieskiej Komisji Biblijnej została ona przedstawiona jako całkowicie poprawna z naukowego punktu widzenia i niezbędna w prowadzeniu naukowej egzegezy biblijnej. Bada ona tekst biblijny w aspekcie diachronicznym, czyli ukazuje proces jego powstawania. Błędy powstałe w początkach jej stosowania wynikały z zewnętrznych założeń filozoficznych, które nie należą do samej metody i od których metoda się na szczęście już wyzwoliła.

Mówca podkreślił, że żaden z dotychczasowych dokumentów nauczania kościelnego nie zaprezentował tak bogatej panoramy różnorodnych metod i ujęć egzegetycznych, których Dokument wylicza w sumie aż dwanaście. Dokument *O interpretacji Biblii w Kościele* zwięźle omawia każdą z nich i wydaje wyważoną ocenę, która jest zasadniczo bardzo pozytywna we wszystkich przypadkach. Zdecydowanie negatywnie natomiast potraktowano tylko tzw. fundamentalistyczną lekturę Biblii, która nie dopuszcza żadnej egzegezy naukowej.

W dyskusji po referacie wprowadzającym zwrócono uwagę na braki wydanego ostatnio polskiego tłumaczenia Dokumentu, którego dokonał bp Kazimierz Romaniuk (ks. M. Czajkowski). Między innymi zwrócono uwagę na brak konsekwencji w tłumaczeniu francuskiego rzeczownika *approche*, określającego ujęcia egzegetyczne nie będące jeszcze rozbudowaną metodą w sensie właściwym jak np. ujęcie psychologiczne czy też socjologiczne. Tłumaczone jest ono raz jako metoda, raz jako podejście.

Do południa zostały jeszcze wygłoszone dwa krótsze komunikaty. Ks. dr Stefan Szymik omówił *lekturę fundamentalistyczną Biblii i zagrożenia z niej płynące*. Takie podejście do Pisma świętego zostało określone w Dokumencie PKB nie tylko jako błędne ale również i szkodliwe ze względu na to, że przyciąga ludzi szukających w Piśmie świętym rozwiązania swych życiowych problemów, a daje im rozwiązanie nieprawdziwe i iluzoryczne. Ks. dr Jerzy Suchy mówił na temat *podejścia psychologicznego i psychoanalitycznego w egzegezie biblijnej*. Współcześnie jest ono wykorzystywane coraz częściej do interpretacji tekstów Pisma świętego.

Po obiedzie zorganizowano autobusowy wyjazd do centrum miasta i zwiedzanie odbudowanej po wojnie katedry szczecińskiej i historycznego centrum Szczecina. Niemal wszyscy uczestnicy Sympozjum skorzystali z tej oferty i byli wdzięczni za profesjonalne wyjaśnienia, zwłaszcza dotyczące katedry. Postulowano, aby również w czasie następnych sympozjów wychodzono z podobnymi inicjatywami.

Na sesji popołudniowej referat wygłosił ks. dr Stanisław Hałas SCJ pt. *Analizy struktury literackiej drogą do lepszego zrozumienia tekstu biblijnego*. Omówił w nim metodę nazwaną w Dokumencie retoryczną, lecz szerzej znaną pod nazwą analizy struktury literackiej. Wiele uwagi poświęcił opracowaniu prof. Alberta Vanhoye, który uchodzi za klasyka tej metody zwłaszcza gdy chodzi o jego analizę Listu do Hebrajczyków. W Dokumencie PKB jest ona przedstawiona jako pierwsza z tzw. nowych metod analizy literackiej. Znajomość przynajmniej niektórych elementów tej metody została określona jako nieodłączna część normalnego wyposażenia każdego egzegety (por. IBK I B, 1).

Ujęcie feministyczne w interpretacji Pisma świętego zaprezentowała w swym komunikacie s. dr hab. Ewa Jezierska OSU. Jest ono obecnie bardzo modne zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych. Choć w tendencyjnym stosowaniu tego ujęcia kryje się bardzo wiele zagrożeń, to jednak zawiera ono wiele elementów pozytywnych, które mogą ubogacić egzegezę, m. in. pozwalając na lepsze dostrzeżenie roli kobiety w ludzie Bożym, a zwłaszcza w początkowym chrześcijaństwie.

Po kolacji miała miejsce prezentacja i sprzedaż książek biblijnych w hallu Seminarium. Dr Zdzisław Kapera natomiast wyświetlał przeźroczą obrazującą aktualne problemy związane z odkryciami w Qumran.

Na sesji przedpołudniowej drugiego dnia obrad o. dr hab. Tomasz Dąbek OSB wygłosił referat nt. *sensów tekstu biblijnego w świetle Dokumentu PKB*. Natomiast komunikat ks. dra Waldemara Chrostowskiego dotyczył *żydowskich tradycji interpretacyjnych w rozumieniu Biblii*. Badanie tych tradycji okazało się bardzo owocne we współczesnych badaniach egzegetycznych.

Dyskusją, wolnymi głosami i ogłoszeniami Prezesa Bibliistów Polskich ks. prof. R. Rubinkiewicza zakończyły się obrady Szczecińskiego Sympozjum. Wzięło w nim udział ponad 70 biblistów reprezentujących wszystkie ważniejsze ośrodki teologiczne Polski i większość seminariów duchownych.